

**СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ КОМПОЗИТІВ
НА ПОЗНАЧЕННЯ КОСМЕТИЧНИХ ЗАСОБІВ
У СУЧАСНІЙ НІМЕЦЬКІЙ МОВІ
(НА МАТЕРІАЛІ ЖІНОЧИХ ЖУРНАЛІВ)**

Косметичні засоби є невід'ємною частиною повсякденного життя людини, необхідністю, яка ввійшла в наш побут в давні часи і з плином часу не втратила своєї актуальності. Активний розвиток косметичної галузі у сучасному світі, її прагнення відповідати запитам сучасного суспільства зумовлює виникнення нової косметичної продукції, і, відповідно, необхідність створення нових понять і термінів для її найменування. А це, в свою чергу, сприяє постійному розвитку косметичної термінології, яка представляє собою доволі динамічну лексичну підсистему. Завдяки стрімкому розвитку в останні десятиліття косметична термінологія викликає постійний інтерес з боку лінгвістів. Так, дослідженню лексики домену «Косметика і косметологія» присвячені праці І. І. Бойко, О. А. Войцевої, З. С. Гандалоєвої, Н. О. Гимер, О. В. Коломієць, Ф. Л. Косицької, М. І. Малхазова та ін. Підвищений дослідницький інтерес до вивчення цієї фахової підсистеми, а також відсутність системного і багатоаспектного аналізу структури складних іменників на позначення засобів косметики косметології у сучасній німецькій мові зумовлюють *актуальність* пропонованого дослідження.

Мета пропонованого дослідження полягає у проведенні структурного аналізу складних іменників на позначення косметичних засобів у сучасній німецькій мові на матеріалі жіночих журналів.

Об'єктом наукової розвідки є іменникові композити домену «Косметика та косметологія» в сучасній німецькій мові.

Предметом є структурні особливості зазначених одиниць.

Матеріал дослідження становить 177 композитів, вилучених методом суцільної вибірки з німецькомовних жіночих журналів «InStyle», «Glamour», «Brigitte», «Elle», «Cosmopolitan», «Marie Claire», «CosmoLady», «Vogue», «Viva», напр.: *das Reinigungs-gel* 'очищаючий гель', *das Lippen-stift-gel* 'помада-гель для губ'.

В ході дослідження був проведений комплексний структурних аналіз композитів на позначення засобів косметики і косметології у сучасній німецькій мові, який передбачає виявлення кількості компонентів у їхньому складі, встановлення розгалуженості складних

безпосередніх складників, а також визначення синтаксичних відношень між ними.

Вивчення фактичного матеріалу показало, що переважну більшість становлять іменники, що утворені з двох компонентів, 140 одиниць, 77 %, напр.: *das Wimpern-tusche* ‘туш для вій’, *die Fuß-maske* ‘маска для ступнів’. Ці одиниці мають переважно детермінативну структуру. Копулятивні двокомпонентні іменники представлені лише 3 одиницями, 1 % від загальної кількості, напр.: *der Creme-balsam* ‘крем-бальзам’.

За кількісними показниками трикомпонентні іменники знаходяться на периферії цієї лексичної підсистеми, перш за все, через ускладненість їхньої структури. Їхня кількість становить 37 одиниць, 13 % від загальної кількості лексем, напр.: *die Gesichts-schutz-creme* ‘захисний крем для обличчя’, *der Thermal-wasser-spray* ‘термальний спрей’. Однак саме розгалуженість структури сприяє не лише уточненню та конкретизації інформації, закладеної у композиті в цілому, але й спрощенню його семантичної структури. Пор. двокомполит *der Lackentferner* позначає засіб для видалення лаку, а трикомпонентних іменник *der Nagellackentferner* ‘засіб для зняття лаку для нігтів’ уточнює, з яких поверхонь видаляється лак. Двокомпонентний іменник *das Hautöl* позначає олію для шкіри, а трикомполит *das Nagelhautöl* ‘олія для кутикули’ конкретизує, для якої саме шкіри, уточнюючи місце її розташування. Слід також зазначити, що всі трикомпонентні іменники на позначення засобів косметики і косметології у сучасній німецькій мові мають виключно детермінативну структуру.

У дослідницькому корпусі були виявлені також випадки структурної синонімії, тобто наявність дво- та трикомпонентних іменників на позначення одного й того ж самого поняття, напр.: *das Tee-baum-öl* = *das Tee-öl* ‘олія чайного дерева’, *die Sonnen-schutz-creme* = *die Sonnen-creme* ‘сонцезахисний крем’. При цьому «втрата» серединного компоненту жодним чином не впливає на загальний зміст, закладений у композиті.

На наступному етапі був проведений аналіз розгалуженості безпосередніх складників (детермінативу і основного слова) у складі трикомполитів. Цей аналіз показав, що кількість трикомполитів з галуженим детермінативом становить 22 одиниці (60 % від загальної кількості трикомпонентних іменників), напр.: *der (Gesichts-pflege)-spray* ‘спрей по догляду за обличчям’, *das (Augen-brauen)-öl* ‘олія для брів’, *das (Farb-schutz)-shampoo* ‘шампунь для захисту фарбованого волосся’. Доля трикомполитів з розгалуженим основним словом

кількісно поступається попередній групі і становить 15 одиниць (40 % від загальної кількості трикомпонентних композитів), напр.: *Gesichts-(schutz-crème)* ‘захисний крем для обличчя’, *das Gesicht-(reinigungstuch)* ‘очищуюча серветка для обличчя’. Таку різницю у кількісному складі можна пояснити, перш за все функційними особливостями безпосередніх складників. Основне слово є не лише формальним, але й інформаційним ядром складного слова, тобто є носієм ключової інформації, закладеної у композиті в цілому. Призначення детермінативу ж полягає у виконанні дещо інших функцій, а саме: уточнення, конкретизація, доповнення або розширення інформації, переданої основним словом.

Отже, у ході дослідження було встановлено, що двокомпонентні детермінативні композити є найбільш продуктивним способом вираження інформації у косметичній галузі. Це можна пояснити тим фактом, що вони не лише дають змогу точно виразити певні поняття, надаючи їм конкретної характеристики, але й представляють собою наслідок прагнення мовця до суб’єктивної оцінки предмету номінації за допомогою уточнення його певних особливостей.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бойко, І. І. (2019) Англійська термінологія косметології та естетичної медицини: генеза, структура, семантика, прагматика. Львів.
2. Войцева, Е. А. (2020) Механізми термінообразовання в підсистемі парфюмерії та косметики (на матеріалі російського та українського мов). Одеса.
3. Гимер, Н. О. (2010) Лексика косметики та косметології сучасної української мови. Львів.

**Бойван Олеся
Вінниця**

МОТИВАЦІЙНА СКЛАДОВА АСОЦІАТИВНОГО МЕТОДУ МИСЛЕННЯ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ФРАЗОВИХ ДІСЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Питання ефективного вивчення англійської мови у сучасних умовах характеризується більшою інтерактивністю та новітніми підходами до пошуку ефективних методик на основі комп’ютеризації й технократизації освітнього процесу. Ще у буремні часи Середньовіччя, видатний педагог і мислитель Я. А. Коменський усвідомлював важливість вивчення іноземної мови в тогочасних